

نگاھے برصنایع دستے بومے استان خراسان جنوبے

صنایع دستی را خیلی جدی بگیرید، روی آن سرمایه گذاری شود. اصلا به اعتقاد من بحث صنایع دستی سیاستگذاری می خواهد.

من به درستی قادر نیستم احساسات خود را نسبت به این کارهای زیبا و خیره

کننـده بیان کنـم، بـه همیـن

اندازه شما را توصیه می کنم

و آن را به چیزهایی که از نظر تاریخ و سنت و عقاید ملت ما ارزشمند است، بپیوندید و کار جاودانه ی خود را بسی معنی دار و پر مغز و دارای پیام سازید.

گزیده ای از بیانات مقام معظم رهبری درخصوص اهمیت صنایع دستی / سال ۱۳۸۸

Indigenous Handicrafts of the County of Southern Khorasan

Handicrafts are a very serious subject, and we have to investment on them.

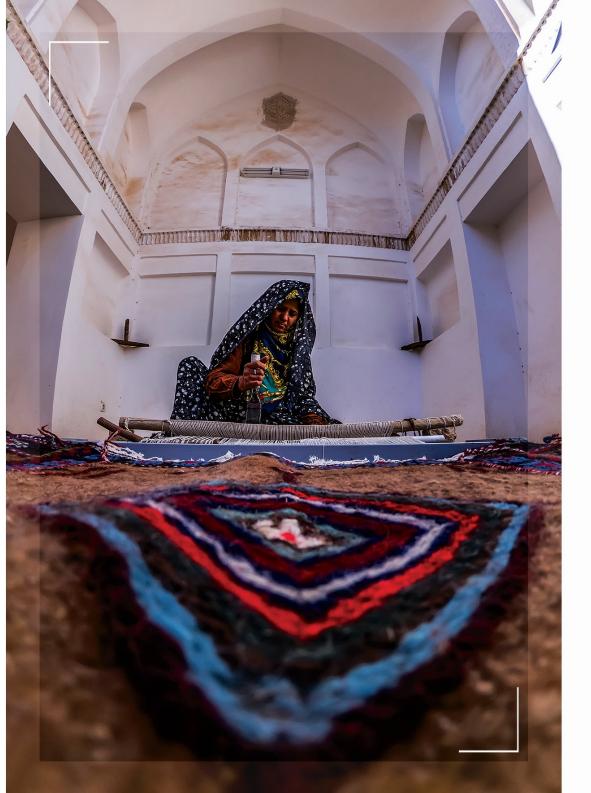
I believe we have to discuss the policy needs of handicrafts.

I am not rightly able to give my feelings about the beautiful and stunning works, equally, I recommend you to develop a domain of this work And join in with the things that are worthy of our nation's history, traditions, and beliefs, to make your immortal work much more meaningful and rich, with your message.

Some selective speeches of the Islamic Revolutionary Leader about the Importance of Handicrafts/ 2009-2010

خراسان جنوبے، سرزمین طائی سرخ، دیار کویرهای رویایے

محدود میگردد.

از تعداد تقریبی ۳۰۰ رشته و زیر رشته شناسایی شده و کد دار صنایع دستی در سطح کشور، صنایع دستی در سطح کشور، بیش از ۱۲۰ رشته در سطح استان خراسان جنوبی فعالیت داشته یا دارند که در این کتابچه به اختصار به اهم رشته های بومی این استان پرداخته شده است.

استان خراسان جنوبی با شرایط اقلیمی متنوع در شرق کشور واقع شده است. این استان با مرکزیت بیرجند، از شمال به استان خراسان رضوی و از شرق با کشور افغانستان و از غرب به استانهای ییزد، اصفهان و سمنان و از جنوب به استانهای کرمان و سیستان و بلوچستان

Southern Khorasan, The Red Gold Land and Land of Desert Dreams

South Khorasan province is located in the east of the country with diverse climatic conditions.

Birjand is the capital of this county, and this province is limited to Khorasan-Razavi province from the north, Afghanistan from the east, Yazd, Isfahan and Semnan provinces from the west, and Kerman, Sistan and Baluchistan provinces from the south.

Among the 300 coded and identified fields and subfields of handicrafts in the Iran, more than 120 fields are active in this province which are introduced the most important fields in this booklet briefly.

پیشینه تاریخے صنایع دستے استان

صنایع دستی هر منطقه متأثر از محیط فرهنگی و جغرافیایی و تاریخی آن سرزمین است .

منطقه جنوب خراسان بزرگ به دلیل موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی، صنایع دستی خاص خود را داراست.

مردم این منطقه اغلب به کار کشاورزی در اطراف قنوات وچشمه ها مشغول بوده و همچنین دامداری شغل اغلب مردمان این ناحیه بوده است.

در کنار این مشاغل به تولید صنایع دستی از قبیل بافندگی پارچه، قالیبافی، گلیم بافی، سبدبافی و سفالگری می پرداخته اند.

The History of Handicrafts of the County

Handicrafts of each area are affected by the Cultural, Geographical and History of the land. In the South area of the region of Khorasan due to the special geographical position and culture, it has its own handicrafts.

Most of people in this area have farm around the canals and fountains and livestock is the people's main job. In addition to these jobs they produce handicrafts such as weaving cloth, carpets, rug weaving, basket weaving and pottery.

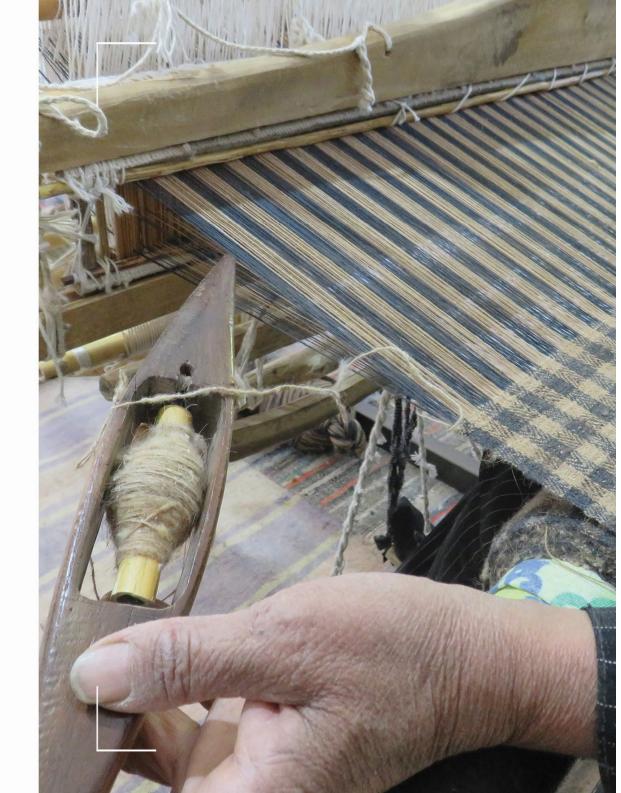
برك بافس

رشته بَـرَک بافـی از قدیمـی تریـن صنایـع دسـتی جنـوب خراسـان بـزرگ بـوده و تاریـخ تولیـد آنـان دراسـتان بـه قبـل از دوره سلجوقی میرسد.

بَرَک که در اصطلاح محلی به آن کُرکی(Korki)، کورگی (Kurgi) برک که در اصطلاح محلی به آن کُرکی(Korki)، کورگی (Kurgin) یاکورگین (Kurgin) گفته می شود و بند از کُرک بز و شتر که از آن جامه زمستانی تهیه می شود و به لحاظ استحکام، لطافت، گرمی و خواص درمانی دارای ویژگی های خاص و منحصر به فرد می باشد.

پارچه های کرکی با طرحهای ساده و چهارخانه و با استفاده از الیاف کرک در رنگ طبیعی (طیف رنگی کرم روشن تا سیاه) تولید می شده است. کاربردهای پارچه های کرکی بیشتر شامل: پاپیچ (پاتابه)، کت زنانه و مردانه، چادر زنانه، شالِ گردن و کمر و مُندیل بوده است.

شهرستان سربیشه (بالاخص شهر مود)، نهبندان، خوسف و بشرویه از عمده ترین مناطق تولید پارچه برک در گذشته بوده اند. مهارت برک بافی با شماره ۸۱۰ در فهرست عادی میراث ناملموس ملی به ثبت رسیده است.

Barak Weaving (Barak Baffi)

Barak weaving is one of the oldest handicrafts in southern Khorasan, and its production in the province dates back to before the Seljuk period.

Barak, which is locally called Korki, Kurgi, or Kurgin, is a thick woven fabric made of goat and camel wool from which winter clothing is made, and has special and unique characteristics in terms of strength, softness, warmth, and therapeutic properties.

Wool fabrics were produced with simple and checkered designs and using natural-colored wool fibers (light cream to black). The uses of wool fabrics mainly included: papich (pataveh), women's and men's coats, women's chadors, neck scarves, and Mandil (a kind of hat).

The skill of barak weaving has been registered under number 810 on the Ordinary List of National Intangible Heritage.

حوله بافے:

رشته حوله بافی که دراصطلاح محلی به آن (تو بافی و یا تون بافی) اطلاق می گردد از قدیمی ترین صنایع دستی جنوب خراسان می باشد. بر اساس مستندات تاریخی، از معروفیت دستبافته ها و پارچه های پنبه ای و ابریشمی تولید شده در ایالت قهستان قدیم در قرون اولیه اسلامی فراوان یاد شده است.

بافت حوله های سنتی در خراسان جنوبی، امروزه نیز همانند گذشته با دستگاههای سنتی دو یا چهار وردی و ابزار کار ساده، صورت می گیرد.

از انواع نقوش به کار رفته در حوله بافی میتوان به: کلو، گنتی، چپر بافت، جناغی و ساده اشاره کرد.

تولیدات مختلف حوله بافی شامل: انواع حوله دست و صورت و حمام، سفره نان، صافی، دستمال، چادرشب، شال سر، لُنگی و ... می باشد.

تولید حوله در بسیاری از شهرستانهای خراسان جنوبی از جمله، خوسف، نهبندان، درمیان، قاینات درمیان، سرایان، قاینات درحال حاضر رواج داشته و شهرستان بیرجند بالاخص روستای خراشاد از اصلی ترین مراکز تولید حوله در استان به شمار می آید.

همچنین چادر شب بافی که از مشتقات هنـر- صنعـت توبافـی میباشـد در بیشـتر شهرسـتان هـای اسـتان، مخصوصـا شهرسـتان سرایان رواج دارد.

Towel Weaving (Holeh-Baffi)

Towel weaving, which is locally referred to as (Tow Bafi or Toon Bafi), is one of the oldest handicrafts in southern Khorasan. According to historical documents, the popularity of handwoven and cotton and silk fabrics produced in the ancient Qohestan state in the early Islamic centuries has been widely mentioned.

Traditional towel weaving in South Khorasan is still done today, as in the past, with traditional two- or four-row machines and simple tools.

The types of patterns used in towel weaving include: Kolu, Genti, Chapar Baft, Jenaghi and Sadeh.

Various towel weaving products include: hand, face and bath towels, bread cloth, handkerchiefs, scarves, etc.

Towel production is currently popular in many cities of South Khorasan, including

Nehbandan, Darmin, Sarayan, and Qaynat, and city, Birjand especially the village of Khorashad, is of the one main centers towel for production in the province.

Also, Chador Shab weaving, which is a derivative

of the art and craft of weaving, is popular in most cities of the province, especially Sarayan city.

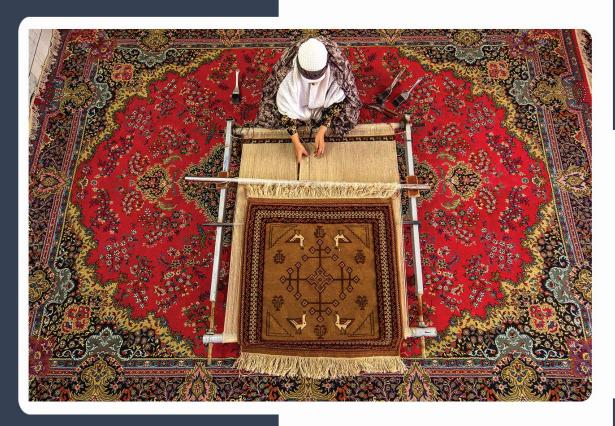
سفرہ بافے:

یکی از صنایع دستی کاربردی تزیینی ایران، سفره بافی نام دارد که جزء بافته های داری محسوب شده و در این استان با نام بومی (سفره آردی) شناخته می شود. این نوع بافته جنبه خود مصرفی داشته که در قدیم از پنبه و در حال حاضر از الیاف ریسیده شده پشم شتر و یا گوسفند به صورت خودرنگ و یا دارای رنگ گیاهی بر روی دار زمینی بافته می شود.

اندازه سفره ها به ابعاد تقریبی ۱۱۰*۱۱۰ سانتی مترمربع و نقوشی همچون کوه، بز، قوچ و گیاهان به صورت اشکال هندسی در وسط و حاشیهٔ آن قرار می گیرند که گاها به صورت برجسته تر می باشند. این نقش ها به طور ذهنی خلق شده و همگی برگرفته از طبیعت پیرامون بافندگان است.

زنان این سفره را هنگام تهیه خمیر در زیر تغار (مخصوص ورز دادن و خواباندن خمیر) پهن کرده و بدین شکل از ریخت و پاش آرد و خمیر بر روی زمین جلوگیری می کنند. از دیگر کاربرد های آن نگهداری خمیرمایه طبیعی تا زمان بعدی پخت (چند هفته بعد) می باشد.

در طی سالیان اخیر استفاده های دیگری از این دستبافته زیبا به عنوان روکرٌسی، پادری و سجاده نیز تولید شده است. از مهمترین مناطق بافت آن می توان به روستای مهِنج از توابع شهرستان قاینات اشاره نمود.

Table Cloth for Flou (Sofreh Ardi)

One of the decorative applied handicrafts in Iran is called Table Cloth Weaving table (Sofreh Baffi). It is one woven by using a frame with the local name of Sofreh Ardi. They are woven for themselves, from camel and sheep's wool with natural colour and with plant colouring on frame on the floor. Hand woven from wool or cotton it

is usually woven in a square shape with dimensions of 110/110 cms and used for the preparation of bread dough and

is currently used as a mat. Patterns are subjectively created by the weavers from surrounding nature.

The women knead the dough in the Taghar, knead the bread dough on the cloth (Sofreh) and they form the flour in a way to prevent the spillage of the yeast on to the ground.

Other applications is to maintain the natural yeast to use bake the next time (several weeks).

In recent years for other uses such as beautiful woven-mats and the mat is also produced like Rou Korsi, (Padari) Door Mats and (Sajadeh) Prayer Mats. Now in the village of Mehenj in Ghaen is one of the main users which is very important.

به دست بافته ای بسیار ساده با موی بز جهت استفاده در سقف و دیوارهای محل زندگی عشایر گفته می شود. عمده ماده مورد نیاز جهت بافت سیاه چادر موی بز است که از رنگ سیاه زاغ، سور و بور آن استفاده می شود. کلیه مراحل پاکیزه سازی و ریسندگی نیز توسط مردان و زنان بومی به انجام می رسد.

عمده محصول تولیدی این رشته تخته های سیاه چادر می باشد که جهت تهیه چادر عشایری با اندازه های مختلف، تعدادی از آنها را به هم متصل می کنند.

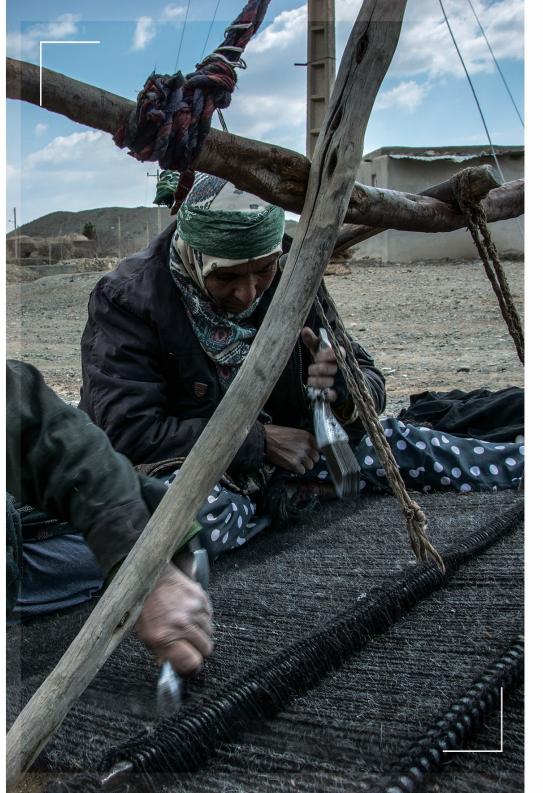
ایسن تخته ها به طول تقریبی هشت تا ده متر و عرض یک متربافته شده و به صورت ساده و کاملاً سیاه رنگ می باشد.

ابــزار مــورد اســتفاده در ســیاه چادربافــی بســیار ســاده و ابتدایــی و شــامل دار افقــی، شــانه ، دَســتَک و پاکی می باشد.

در حال حاضر بافت سیاه چادر توسط ساکنین روستاهایی چون سیدال و میغان در شهرستان نهبندان و طوایف عشایری شهرستان های سربیشه، قاینات، سرایان و سورت می پذیرد و از این طریق امرار معاش می کنند.

برخی افراد برای ایجاد تمایز بین سیاه چادر خود در حین بافت بر روی این تخته ها با نخ سفید پنبه ای نقش های ساده ای ایجاد می نمایند.

مهارت سیاه چادربافی روستای سیدان شهرستان نهبندان به شماره ۲۲۳۰ در تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۶ در فهرست میارات فرهنگی ناملموس ملی به ثبت رسیده است.

Black Tent (Siyah Chador)

It is said that the simple textures woven from goat's hair, is used for ceilings and walls tents of the nomads. The main requirements for weaving a tent is goat's hair and that color must be crow black, Sur and blond. All clean and spinning processes are undertaken by the native men and women. The main products of this field are the panels of the tent, for the preparation of various

sizes of the nomadic tent, which some of them are connected together. These panels are approximately eight to ten meters in length and have a width of one meter when woven and they are simple and completely black. Some people make a distinction between their own tents within the weaving of tissue the panels with white cotton thread to create simple designs.

The tools used in weaving these tents are so very simple and consist of a horizontal frame, shaneh, dastak and paki's. Now the tent fabric is woven by residents of villages like Seydal and Mighan in the township of Nehbandan, and nomadic tribes of the Sarbisheh Township in Ghaen and Saravan make a living by this.

يَلاس باف

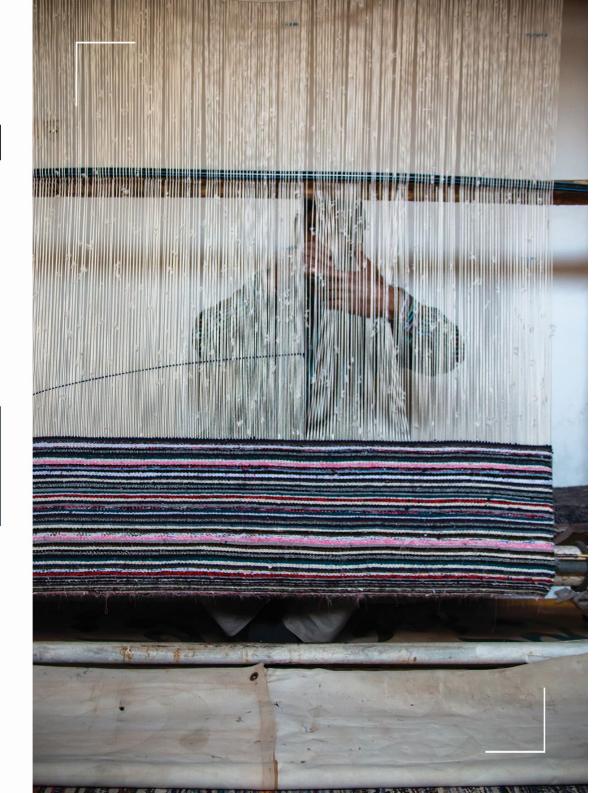
پلاس بافته ای ضخیم و خشن از موی بز است که به عنوان چادر، خیمه، زیرانداز و مانند آن به کار می رود.

رنگ های پلاس مویی براساس رنگ طبیعی موی بز، طیف رنگی کرم روشن تا سیاه را در بر می گیرد. بافت پلاس همانند گلیم ساده است و اکثراً بدون نقش و یا دارای نقوش بسیار ساده هندسی درتنوع رنگی محدود(عموماً دو یا سه رنگ)بوده، که به صورت نوارهای ساده در عرض دستبافته به کار می رود .

گاهـــی بــرای پــود از نوارهــای باریــک پارچــه هــای نخــی (اغلــب کهنــه و مسـتعمل) اسـتفاده مــی شــود و درنهایـت دسـتبافته ای بـا تنــوع رنگــی زیـاد کــه راه راه رنگــی اســت تولیــد مــی شــود. بــه هنــر پــلاس بافــی در اصطــلاح بومی منطقه هنر لبّاّفی یا لوَاّفی می گویند.

ابزار مورد استفاده در پلاس بافی همانند سیاه چادربافی بوده وشامل: دار افقی، شانه، دُستک و پاکی می باشد. دراین رشته علاوه بر زیرانداز، انواع خورجین، جوال، توبره، خاکش (ویژه حمل خاک) نیز تولید می شود.

پــلاس در تمامـــی شهرســتانهای اســتان بویــژه شهرســتان هــای نهبنــدان وسربیشه به صورت پراکنده تولید می شود.

Palus Weaving

Palus is thick and tough for tents made from goat's hair, for Kheymeh, mats and like these can be used. The colour of the wool Palus come from natural colouring of goat's hair based on the color spectrum of light cream to black.

The weaving of Palus is like simple rugs and often without or with very simple geometric designs, and is colour limited, generally two or three colours, respectively within the simple hand-woven strips used.

Sometimes for the woven fabric narrow strips are used, often old and used material and finally, they are hand woven with a large variety of colourful striped fabric is produced. The art of weaving the palus in local terms is called Labbafi or lavvafi art.

The tools used for palus weaving like the black tent weaving (Chadorbaffi) include: a horizontal frame, Shaneh, dastak and paki. In this field, in addition to the mat, all kinds of horse and donkey back packs (Khorjeen), Javal, Toubreh, Khakash (for hand transport) are produced. In the whole county and especially in the City of Nehbandan and Sarbisheh the palus are sporadically produced.

به ساخت انواع ظروف با استفاده از شاخه های نازک و باریک درختان و درخته ها ترکه بافی می گویند.

پس از جدا سازی شاخه های (ترکه ها - سافت ها) مورد نظر از دو نوع درخت بید (سرخ بید (مینا) و بید رودی) و یا درختچه سافترگ (بادام کوهی، بادام تلخ)، آنها را از هر گونه برگ و زائده پاک نموده و بر حسب طول و قطر دسته بندی می کنند.

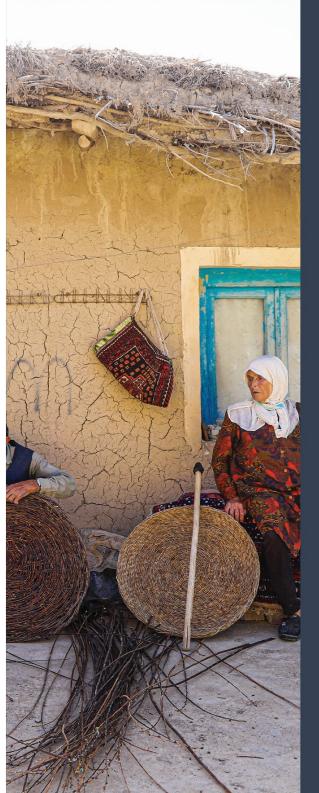
در صورت استفاده از ترکه های قدیمی و غیر منعطف، آنها را چندین روز در آب میخیسانند تا انعطاف پذیر و قابل استفاده شود.

از دو دسته چهارتایی عمود بر هم از ترکه های قوی تر، ساختاری هشت شعاعی که اسکلت اساسی و اولیه کار را تشکیل می دهد بوجود می آید.

آنگاه به وسیله ترکه های نازک عمل بافت تا تکمیل دیواره های شیء ادامه می یابد.

از تولیدات ترکه بافی بیشتر به عنوان آبکش برنج، شستن سبزی و میوه، سبد میوه، سبزی و گل، خشک کردن میوه ها، حمل بار و جای خوراک حیوانات اهلی استفاده می شود.

ترکه بافی خراسان جنوبی به شماره ۸۱۳ در تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۴ در فهرست میراث فرهنگی ناملموس ملی به ثبت رسیده است.

تَركه بافي

Raffia Weaving (Tarkeh Baffi)

To make a variety of dishes using thin branches and twigs of trees and shrubs the narrow weaving process is called Tarkeh baffi.

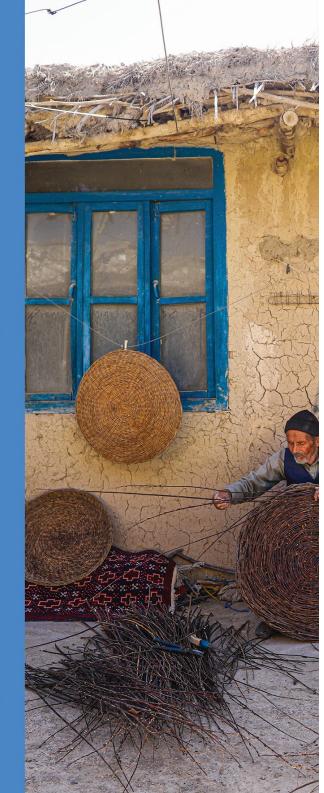
After the collection of branches and twigs from the two types of willow, the red willow (Mina) and the stream willow (Bid-Roudi)) or from the peanut or almond tree (Saftrg), they are cleaned of any leaves and waste and are classified according to the length and thickness.

If they use an old branch which is non-flexible, they soak them in water for

several days to become flexible and usable.

From two sets of four perpendiculars from the wand more powerful, an octagonal structure that constitutes the basic skeleton is created. Then thin twigs are woven continuously until the completion of the walls of the object.

Drainer baskets are used mostly for rice draining, washing fruits and vegetables, fruit baskets, vegetables and flowers, drying fruits, carrying feed for animals.

حصيربافي

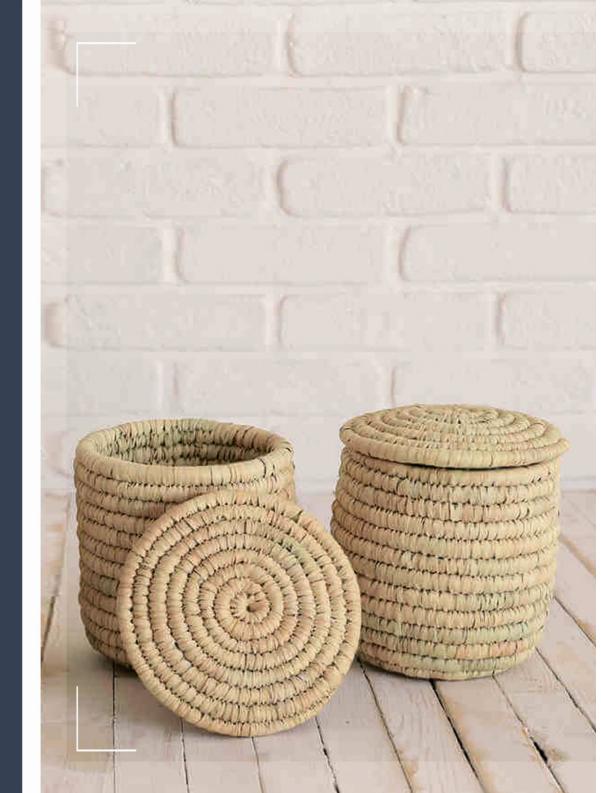
حصیربافی یکی از قدیمی ترین صنایع دستی و شاید کهن ترین آنهاست. به ساخت انواع محصولاتی کاربردی با استفاده از برگ درخت خرما حصیر بافی (بوریا بافی) اطلاق می گردد. ابزار و وسایل مورد استفاده در حصیر بافی شامل تعدادی ابزار ساده و ابتدایی از جمله: داس ،کارد، سوهان، درفش وسوزن است.

از ایس ابزار بیشتر برای قطع برگ های درخت خرما و پیراستن آن برای آماده سازی مواد اولیه استفاده می شود و گاهی نیز هنگام تولید به عنوان ابزار کمکی، ساخت وسایل را تسهیل می کند.

اما آنچه محصولات حصیری راشکل می دهد، مهارت و ذوق هنرمندان است. حصیربافی در شهرستان طبس و نهبندان و بخصوص روستاهای هدف گردشگری نایبند و دهسلم رواج دارد که محصولات آن شامل انواع سبد و زنبیل، بادبزن دستی، زیرانداز در فرمهای دایره و بیضی، شیلگ (محل نگهداری مواد غذایی) و حیوانات تزئینی از جمله شتر می باشد.

همچنین نوعی از حصیربافی با ساقه گندم که در اصطلاح محلی به آن "پَخلُ بافی" می گویند دراین استان رایج بوده که جهت تهیه انواع سبد کاربرد دارد.

این هنر- صنعت در شهرستان قاینات بالاخص بخش خضری شهرستان قائنات و برخی روستاهای شهرستان سرایان رواج دارد.

Mat weaving (Hasir Baffi)

Mat weaving is one of the oldest crafts and perhaps the oldest. Applying to the manufacture of products referred the use of palm leaves for mat weaving (Matting, Bouriya Baffi).

The tools used are a number of simple tools for basic mat weaving, includes, a sickle, knife, file (sohan), awl and needle.

These tools are suitable for cutting leaves of palm trees and used to prepare the raw materials of the trees and sometimes with assistantance of a professional it makes the production process easier.

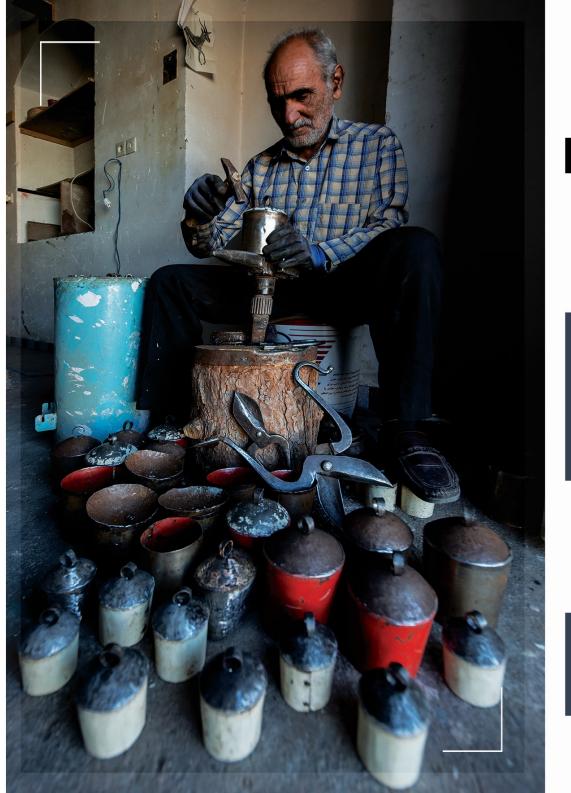
But skills and talents of artists are in shaping the wicker products.

Mat weaving in the City of Tabass and Nehbandan and especially it is a common goal in the tourist village of Dehsalam.

Its products include all kinds of baskets and carrying baskets (Zanbil), hand fans, and mats in the form of circles and oval shapes, table plate mats Shilg, and animal statues such as camels for decoration. Also, a type of straw weaving with wheat stalks, locally called "Pakhal Bafi", is common in this province and is used to make various types of baskets.

This art and craft is popular in Qaenat, especially the Khazri district of Qaenat and some villages in Sarayan.

چلنگری (آهنگری سنتے)

به فرایند فرم دادن مفتول ها و ورقه های فلزی با تکنیک حرارت دادن فلز و کوفتن آن جهت ساخت انواع محصولاتی نظیر داس، چکش، نعل و زنگوله چهارپایان و ...آهنگری سنتی یا چلنگری می نامند.

عمده مواد اولیه مورد استفاده در صنعت آهنگری عبارتند از: قطعات فلزی مستعمل ، زغال چوب و یا سنگ (کُک) ، آب و پودرتنّوکار است . ابزار کار آهنگر بومی از چند پتُک سبک و سنگین ، سنّدان ، چکش ، قلم ، گیره و تغاری سفالین و پر از آب ،کوره ای گلی و دم متصل به آن جهت هوادهی به زغال و تنظیم حرارت کوره تشکیل می شود.

از مهمترین تولیدات آهنگران سنتی خراسان جنوبی بالاخص در شهرستان در سرایان ساخت انواع زنگوله های مورد استفاده دامداران و چوپانان در سایزهای مختلف که به صورت تک وگاها جفتی به گردن حیوانات اهلی و سگ های گله آویزان می شود.

مهارت زنگوله سازی سرایان به شاماره ۸۱۲ به تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۰۴ و مهارت چاقو سازی(اره کارد) روستای آبیز شهرستان زیرکوه به شاماره ۱۴۵۹ به تاریخ ۱۳۹۶/۰۸/۲۱ در فهرست میراث فرهنگی ناملموس ملی به ثبت رسیده است.

Traditional Blacksmith (Chelengari)

To process wire and sheet metal formation, the technique of heating the metal and repressing it to manufacture products such as sickles, hammers, horseshoes and bells for livestock call the tradition Blacksmithing (Chelengari).

The main raw materials used in the forging industry are: metal, wood or coal (coke), water and Tanou-kar powder.

The local blacksmith tools consist of a heavy and light hammer, anvil, hammer, chisel, clamp, and a ceramic trough full of water, and bellows which are attached to direct air to the coke furnace and raise the temperature.

One of the products of a Forge is making the hawk bell which is a custom and they consist of different bells for Shepherds and Animal keepers which are made in various sizes which is in one or sometimes two bells, and are hung around the neck of local animal's, and also for shepherd dogs.

سفالگری سنتے

ماده اولیه سفالگری، گل است که از امتزاج خاک رس با آب بوجود می آید و بعد از ورز دادن و همگن کردن و هواگیری، کاملاً یکدست و قابل انعطاف می باشد.

ساختن ظروف با گل که به دو صورت دستی و چرخی صورت می پذیرد سُفالگری، و به ظرف ساخته شده از این طریق سفال می گویند.

مهمترین ابزارهای مورد استفاده در هنر سفالگران استان خراسان جنوبی عبارتند از: چرخ سفالگری پایی یا برقی، سه پایه ، کاردک ، نخ ، تاس آب ، بیل. اکسترودر ، بالمیل. سفالگری در منطقه خراسان جنوبی کاملاً جنبه کاربردی داشته و اکثر محصولات منطقه بدون لعاب یا دارای لعاب ابتدایی است.

روستای شاهزیله و کوشه در شهرستان خوسف از مناطق قدیمی ساخت ظروف سفالی می باشند.

خاک مورد استفاده معمولاً خاک مل و خاک رُس بندی و کوره ها اکثراً زمینی می باشد و سوخت آن گازوئیل است. سفالگری در این استان به روشهای مفتولی (کویل) و چرخ کاری است. از روش مفتولی معمولا برای ساخت ظروف با ارتفاع زیاد و یا ساختن تنور استفاده می شود. چرخکاری نیز به روش ابتدایی و اکثرا با چرخ پایی و در سالهای اخیر چرخ برقی جایگزین گردیده است. گاهی مقداری شن به خاک سفالگری اضافه می شود چون سفالگران منطقه بر این باورند که وجود شن در خاک باعث استحکام بیشتر و بالارفتن مقاومت گل در هنگام پخت شده و در ضمن سرما را در درون ظرف نگه می دارد . سفالهای منطقه اکثرا تراش خورده بوده و شامل : ضرب یا تنبک قلک جام کوزه تنور لیوان گلدان کاسه قلیان و تغار می شوند. این صنعت علاوه بر شهرهای بیرجند ، خوسف و بشرویه در شهرستان فردوس نیز از رواج نسبتاً خوبی برخوردار است. مهارت سفالگری سنتی روستای شاهزیله به شماره ۱۳۲۰ در تاریخ ۱۳۹۷/۱۰/۰۶ در فهرست میراث فرهنگی ناملموس به ثبت رسیدهاند.

Traditional Pottery

The raw ceramic material is the mud which is a mixture of clay and water, which after kneading, homogeneous and kneading, becomes very smooth and flexible. Pottery is the process of making pots with mud and the dishes which are made from mud are clay pots. The main tools used in the art of pottery in Southern Khorasan include: foot or electric pottery wheels, easel, palette knife, yarn, bowl of water, shovel, extruder, Balmil. Pottery in the past was done by men, but in Mahdiyeh (Shahzileh) women helped to bring and move the mud for pots.

Pottery in Southern Khorasan was quite practical and most products were without a glaze or the glaze was elementary. In the villages of Shahzileh and

Kousheh near the City of Khaf in the old era most of the clay pots were made there. Commonly using chalk and clay from Dams (Khak Bandi), most of the ovens are on ground level and fueled by diesel. Pottery in this county works with the building up method (kavil) and wheel methods. The building up method is commonly used to make containers with a high altitude like the oven. The turning of the majority of primary wheels id done by the movement of the feet and in recent years has been replaced by the electric wheel.

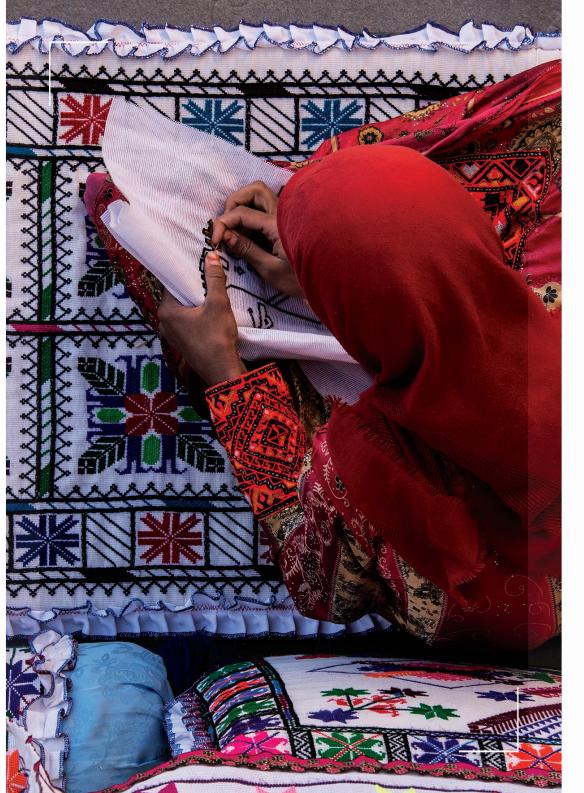
Sometimes sand is added to the earthen pottery, because the area potters believe that there having more sand in the soil, strengthens and increases the resistance of the mud during baking and keeps the temperature inside the container. Most of the pottery has been prepared and includes a glass ovens, pots, bowls, traditional drum base (Tombak), cups, piggy banks, troughs, smoking pipe bowl (Hookah), and pots. In addition to the industrial City of Birjand, the Cities of Boshrouyeh and Khosf are becoming relatively common and good.

اصطلاح رودوزی یا رو کاری به ھنے کی گفتہ مے شود کہ طے آن نقوش مختلف بر روی پارچه های ساده و بدون طرح و اکثـرا ارزان قیمـت از طریـق دوختن یا کشیدن قسمتی از نخ های تار و پود پارچه به وجـود مـي آيـد. مـواد اوليـه مــورد مصــرف رودوزي هــاي سنتی به دو دسته تقسیم می شود که عبارتند از: پارچه و نے با جنسے ای مختلف ابریشهمی، پنیه ای، پشهمی، فلزی و قطعات تزیینی شامل انــواع: ملیلــه، ســرُمه، ییلــه، يولـک، سـکه، سـنگ، منجـوق، آیینه، قیطان، پراق بوده و همچنین درویش دوزی، ابریشم دوزی (خامـه دوزی)، آجیـده دوزی(ینبه دوزی - لایه دوزی)، چشـمه دوزی، سُـکمه دوزی، شبکه دوزی، نقده دوزی، چکن دوزی، دهٔ پـک دوزی،

زرتشتی دوزی و چهل تکه دوزی با دست از دیگر رودوزی های سنتی اســـتان هســـتند که تولید أن در تمامي شهرستانها بالاخص بيرجند، قاينات، نهبندان و درمیان معمول و مرسوم بوده است. از مصوارد کاربرد انواع رودوزیــهای ســنتی می توان به تزئيـــن لباس (جلوى ســـينه، يقه و سرآستين)، سفره قندان، مَج معه يوش، جلد قرآن، ساروق و سوزنی، رومیزی، یرده، جانماز، كوسن، لـــباس نـــوزاد (ســرَبنَد، بنَــد قنّـداق)، لباس عروس و لب طاقی اشاره کرد. مهارت ساخت کیسه چکن دوزی

مهارت ساخت کیسه چکن دوزی توتبون و تنباکو شهر سه قلعه شهرستان سرایان به شمیاره ۲۲۲۶ در تاریخ شمیاره ۱۳۹۹/۱۰/۱۶ در فهرست میراث فرهنگی ناملموس ملی به فریده است.

Traditional Embroidery (Rou-Doozi)

The term "rudouzi" or "rukari" (embroidery) refers to the art of creating various patterns on plain, unpatterned, and mostly inexpensive fabrics by sewing or pulling a portion of the warp and weft threads of the fabric. The raw materials used in traditional Rudozi are divided into two categories: fabrics and yarns of various types such as silk, cotton, wool, and metal, and decorative pieces including: tapestries, Sormeh, cocoons, sequins, coins, stones, beads, mirrors, braids, and ornaments.

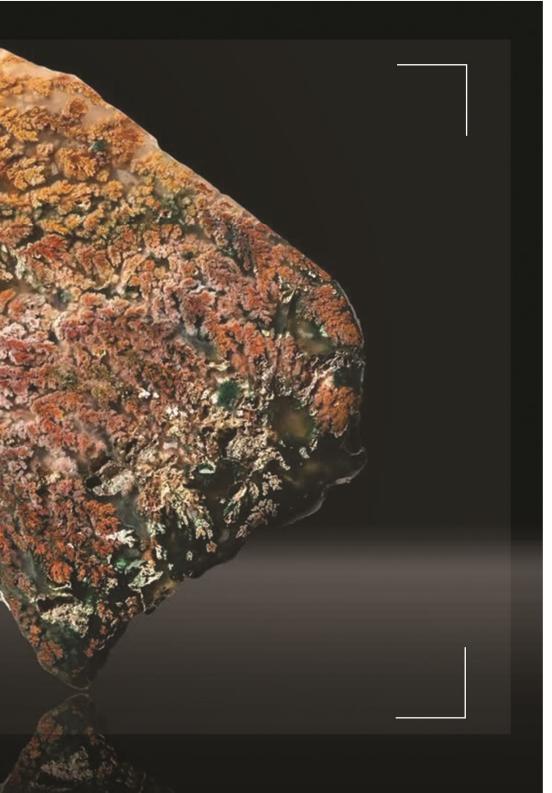
Also, Darvish Douzi, Abrisham Douzi(Khameh Douzi), Ajideh Douzi (Panbeh Douzi- Layeh Douzi), Cheshmeh Douzi, Sokmeh Douzi, Shabakeh Douzi, Naqadah Douzi, Chekan Douzi, Dah-yek Douzi, Zartoshti Douzi, and Chehel-tekeh Douzi are among the embroidery styles of the province, the production of which has been common and customary in all cities, especially Birjand, Qaynat, Nehbandan, and Darmiyan.

List under number 2226 on 12/26/2020.

Examples of the use of traditional embroidery include the decoration of clothes (front of the chest, collar and cuffs), table cloths, tray cover, Quran covers, Saroq and Soozani, curtains, prayers rug, cushions, newborn clothes (Sarband, swaddle band), wedding dresses and etc.

The skill of making tobacco Cheken Douzi pouches in Seh Qalaeh, Sarayan city, has been registered in the National Intangible Cultural Heritage

تراش سنگ های قیمتے ونیمه قیمتے

یکی از مزیت های استان خراسان جنوبی بهره مندی از معادن غنی سنگ با طیفی متنوع از انواع گوهرسنگ ها است. شامل : عقیق کبود ، خزه ای ، قهوه ای ، عسلی و .... می باشد.

Precious and semi-precious stones

One of the advantages of South Khorasan Province is to benefit from rich quarries with a versatile spectrum of gemstones types. It includes blue agate, moss agate, brown agate, honey agate and...

ملسهبافي

مَله در لغت یعنی زرد و قهوه ای. پنبه مَله یکی از گونه های پنبه میباشد که در شهرستان خوسف کشت می شود و از نظر کاشت، داشت، برداشت و پنبه دانه همانند پنبه معمولی است اما میوه و ثمره گیاه به رنگ کرم روشن تا قهوهای آجری متغیر میباشد. پنبه مَلّه در بین افراد محلی به سرخچه معروف بوده و ارزش خاصی را داراست این پنبه دارای سابقه دیرین در منطقه بوده است.

دانش کشاورزی، فن نخ ریسی، سنت ها و نمودهای شفاهی پنبه مله شهرستان خوسف به شماره ۱۶۲۳در تاریخ ۱۳۹۷/۰۴/۲۳ ثبت شده است. همچنین شهر خوسف در مرداد سال ۱۳۹۸ از سوی وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی به عنوان شهر ملی مله بافی ثبت ملی شد.

Malleh literally means yellow and brown. Malleh cotton is a type of cotton grown in Khusf city and is similar to regular cotton in terms of planting, growing, harvesting, and cottonseed, but the product of the plant varies in color from light cream to brick brown. Malleh cotton is known as (Sorkhcheh) among locals and has a special value. This cotton has a long history in the region.

Malle Bafi

Agricultural knowledge, spinning technique, traditions and oral manifestations of Malle cotton of Khousf city were registered under number 1623 on 14/07/2018. Also, in August of 2019, the city of Khousf was registered as a national city of Malle Bafi by the Ministry of Cultural Heritage, Tourism and Handicrafts.